

Beeldhouwen maakt mensen bewust van organisatiewaarden

Marjolein Berger-Vos

Spiritualiteit ervaart Marjolein Berger-Vos als de poort naar haar hart. Gedachten worden helder, evenals verlangens en te maken keuzes. Chaos en twijfels verdwijnen. Door spiritualiteit ontstaat ruimte. Het is zaak de spirituele kracht van organisaties in beeld te brengen. Beeldhouwen doet wonderen.

Als ik met andere mensen ben, formuleer ik mijn gedachten helder en heb ik het idee dat we op dezelfde golflengte zitten. Een gesprek leidt tot betere inzichten en bezinning, er ontstaat een gevoel van wederzijds vertrouwen.

Dat zijn momenten om in te lijsten, om naar meer te verlangen.

Maar op andere momenten is er chaos in mijn hoofd, overvallen twijfels mij en heb ik moeite dingen voor elkaar te krijgen. Ik reageer dan niet goed op bepaalde situaties en handel te veel vanuit een gevoel van angst. Kortom, ik krijg dan geen goed contact met mijn gevoel. Een dikke muur scheidt mijn gevoel van mij. Signalen vanuit mijn hart komen onduidelijk door. Word ik gek? Hoe krijg ik grip op mijn spirituele kracht? Het antwoord op deze vragen kreeg ik voordat ik ze stelde.

Beeldhouwen is een metafoor voor de spirituele kracht van organisaties

Op ontdekkingstocht

April 2003 begon ik met een cursus beeldhouwen. Toen ik over het beeldhouwen las in een plaatselijke krant, was het voor mij direct duidelijk dat ik dat moest doen. De eerste les koos ik een steen die me aansprak en begon ik te raspen zonder vooropgezet plan. Het gaf me een enorm gevoel

van vrijheid om niet iets bepaalds te moeten maken, maar me te laten leiden door de steen. Na twee uren bleek ik een vrouwfiguur te hebben gebeeldhouwd op een wijze ik nooit zelf van tevoren had kunnen bedenken.

Dit was het begin van een ontdekkingstocht die er inmiddels toe heeft geleid dat mijn hobby is uitgegroeid tot een belangrijk deel van mijn leven en werk. Mijn activiteiten voor mijn

toenmalige bedrijf heb ik vorig jaar gestaakt om ruimte te creëren voor beeldhouwen. Op dat moment had ik nog geen idee van hoe ik van beeldhouwen mijn werk kon maken. Dat het meer moest worden dan alleen zelf beeldhouwen, was me wel duidelijk.

Vlak hierna riep de alumnivereniging van Nyenrode Business Universiteit, de Voortgezette Compagnie van Verre (VCV), de Kring Business Spiritualiteit in het leven. Aanleiding was de nieuwe leerstoel businessspiritualiteit met Paul de Blot als hoogleraar. Zijn uitleg van het begrip businessspiritualiteit gaf mij een kader voor mijn ervaringen met het beeldhouwen. Aan de ene kant doordat beeldhouwen voor mij een manier is om spiritualiteit te beleven, aan de andere kant door het beeldhouwproces te zien als metafoor voor de spirituele kracht van organisaties. Het inspireerde mij om mijn passie voor beeldhouwen te combineren met mijn achtergrond als bedrijfskundige en zodoende bij te dragen aan organisaties. Juni 2007 resulteerde dit in een lezing over de kracht van (ver)beelden voor de Kring Business Spiritualiteit.

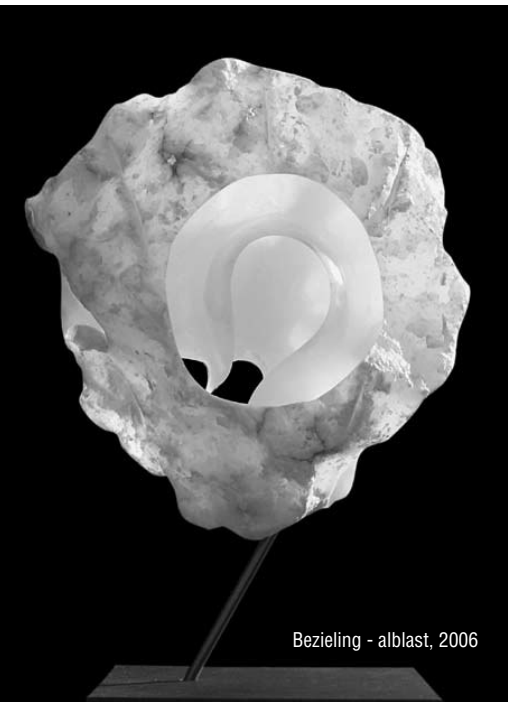
Rasp je hart vrij

Een van de eerste dingen die me opviel bij het beeldhouwen was de kracht van vertrouwen. Door niet te focussen op een concreet eindresultaat en erop te vertrouwen dat het goed komt met het beeld, geef je ruimte aan je creativiteit. Je gaat je concentreren op de vorm van de steen en neemt de steen als uitgangspunt in plaats van dat je de steen een vorm oplegt.

In plaats van meebewegen ga je dan forceren. Maar door mee te bewegen ontstaat er ruimte in de steen en bij jezelf. Je raspt de bescherm-lagen rond je hart weg, zodat je bij je gevoel komt. Het lijkt of je vanzelf je weg vindt en het blijkt dat je wel een doel hebt. Daarbij gaat het niet om hoe het beeld er precies moet komen uit te zien, maar om hoe het beeld straks voor jou voelt. Om de emotie die het beeld voor jou zal uitstralen.

Betekent vertrouwen hebben dat er niets kan misgaan zolang je maar vertrouwen hebt? Dat beschouw ik niet als de essentie van vertrouwen. Er kunnen en zullen altijd dingen misgaan. Door eigen toedoen of door omstandigheden van buitenaf, dingen waarvan je boos of verdrietig wordt. Bij het beeldhouwen leidt een stuk steen afbreken of te veel steen weghalen direct tot iets onomkeerbaars. Het dwingt je vanuit de nieuwe situatie verder te gaan. Je beeld wordt er vaak beter van, omdat de beperking van de steen je dwingt er creatief mee om te gaan en omdat je niet meer vanuit een vast denkpatroon kunt werken. Vertrouwen hebben betekent voor mij dan ook op een betere manier met tegenslagen omgaan. Je bent zelf verantwoordelijk om er toch iets van te maken en niet voor de slachtofferrol te kiezen.

Waarom is het zo aantrekkelijk om voor de slachtofferrol te kiezen? Omdat je de schuld dan kunt afschuiven op een ander of op de omstandigheden. Naar een oplossing hoef je niet meer te zoeken, want je voelt je immers niet verantwoordelijk voor de ontstane situatie. Je mag je helemaal overgeven aan je verdriet, woede of wat voor gevoel dan ook. Uiteindelijk schiet je daar echter natuurlijk niets mee op, maar het is niet altijd eenvoudig aan die verleiding weerstand te bieden. Als je er vertrouwen in hebt dat het goed komt, ben je beter in staat die verantwoordelijkheid te nemen. Doordat ik met beeldhouwen het vertrouwen in mijn creativiteit voel, kan ik dat steeds beter ook in andere situaties toepassen. Al blijft het vallen en opstaan...

Bezieling - alblast, 2006

Beeldhouwen laat je je innerlijke kracht ervaren

Orde scheppen in de chaos

Bij mijn beelden spelen licht en ruimte een belangrijke rol. Door de steen uit te hollen en de wanden zo dun mogelijk te maken ontstaat een sfeer van geborgenheid én van ruimte en vrijheid. Ieder mens heeft hieraan behoefte. Zonder vrijheid wordt geborgenheid benauwend. Alleen als je je geborgen voelt, kun je vrijheid aan. Dat gevoel van geborgenheid wordt voor mij gecreëerd door duidelijke, vaak ronde, lange vormen of lijnen in het beeld te maken. Die geven rust en tegelijkertijd ruimte. Samen moeten die lijnen een geheel vormen. Het beeld moet van alle kanten kloppen en in balans zijn.

In het beeldhouwproces beweeg je constant van het detail naar het geheel en weer terug. Als je aan één kant niet weet hoe je verder moet, ga je door aan de andere kant. Keer je terug naar die ene kant, dan blijkt vaak dat het opeens duidelijk is hoe je verder moet, omdat je verbindingen maakt met andere delen van het beeld. Verbindingen maken geeft een gelukkig gevoel. Er komt orde in de verontrustende chaos. Tegelijkertijd zorgt chaos echter ook voor vernieuwing. Zonder chaos is er geen creativiteit. Als alles op orde zou zijn, zou je je binnen de kortste keren gaan vervelen.

Niet zozeer de orde zelf maar het proces van ordenen geeft voldoening. Dit geldt ook voor het beeldhouwproces. Langzaamaan wordt het een geheel, ontstaat er orde. Daarvoor zijn ook de details van belang. De afwerking en de details bepalen de kwaliteit. Met je vingertoppen voel je waar het nog niet klopt, waar je nog steen moet verwijderen of waar de af-

werking nog gladder moet. Meestal laat ik een deel van de steen ruw om te laten zien waar de steen vandaan komt en voor het contrast met het bewerkte deel. Dat lijkt daardoor nog kwetsbaarder.

In dit deel van het proces draait het niet meer om de creativiteit, maar om doorzetten, toewijding. Het voelt als een heel puur en serene proces met als ultiem doel: perfectie en schoonheid. Juist omdat ik moet doorzetten en al mijn aandacht op die steen richt, geeft dit proces een intens gevoel van liefde, ontroering en geluk. Als het beeld klaar is en er orde is, besef je dat de grootste schoonheid van het beeld in het proces van het maken ervan zit. Dat proces voel je fysiek in je eigen lichaam, aan de andere kant heb je een deel van jezelf aan het beeld geschonken. Je hebt het beeld bezieling gegeven en dat straalt het uit. Als mijn beeld emotie opwekt bij andere mensen, voelt dat als een groot compliment.

Toch geeft het proces de grootste voldoening. Niet het eindproduct, het beeld. Want tijdens het proces ben je verbonden met je gevoel en ervaar je je innerlijke kracht.

Vrijheid voorop

Als je dit proces gaat vertalen naar organisaties, blijken er veel overeenkomstige waarden te zijn. Ook binnen organisaties is vertrouwen belangrijk. Je wilt dat medewerkers vertrouwen hebben in de organisatie, in het management, in hun eigen functioneren. Vanuit dat vertrouwen zijn ze ook bereid verantwoordelijkheid te nemen. Voor dat vertrouwen en het verantwoordelijkheid nemen is het belangrijk dat medewerkers zich geborgen en veilig voelen binnen de organisatie. Voor de een betekent dat duidelijke aanwijzingen en begeleiding, voor de ander waardering tonen. Vanuit die geborgenheid kun je vrijheid aan. Ook de mate van vrijheid is persoonlijk. De een wil en kan meer vrijheid aan dan de ander. Geborgenheid en vrijheid bepalen de ruimte waarbinnen je je

prettig voelt. Daar zit ook ontwikkeling in. Bij een goede begeleiding kun je met steeds minder geborgenheid meer vrijheid aan en voel je je verantwoordelijk in plaats van dat men je verantwoordelijk maakt.

Het gevoel van vertrouwen en veiligheid wordt ook bepaald door de manier waarop je met nieuwe ideeën en fouten omgaat. Als anderen nieuwe ideeën direct weghonen en fouten afstraffen, voelen medewerkers zich niet veilig, gaan ze risicomijdend gedrag vertonen en proberen ze verantwoordelijkheid af te schuiven. Er is dan geen prikkel meer voor creativiteit en vernieuwing. Juist medewerkers zelf de verantwoordelijkheid laten nemen voor ideeën ontwikkelen en problemen oplossen en ze daarbij ondersteunen, bevordert het creatieve proces en de vernieuwing.

Om te voorkomen dat vrijheid geven resulteert in te veel chaos, is het belangrijk als organisatie een duidelijke visie te hebben, een visie die iedereen deelt en voelt. Waar komt de organisatie vandaan en waar wil de organisatie naartoe? De organisatie is een geheel en elk onderdeel levert daaraan zijn bijdrage en is verbonden met andere onderdelen. Ook hier bepalen de details de kwaliteit. Medewerkers willen graag trots zijn op hun organisatie en de bijdrage die ze met elkaar daaraan leveren. Zij zijn de organisatie en willen haar passie en schoonheid voelen.

Medewerkers zijn met elkaar de organisatie

Volg de steen

Via lezingen, beeldhouwworkshops (zowel groepsgewijs als individueel) en mijn beelden wil ik mijn visie overbrengen en de spirituele kracht van organisaties helpen versterken. Het

is geen nieuwe visie, maar ik breng het wel op een andere manier, waardoor die visie meer wordt gevoeld in plaats van alleen wordt gehoord.

De kracht van het beeldhouwen zit in de volledige aandacht waarmee je bezig bent met de steen. Je volgt de steen en beweegt mee. Door niet te denken aan wat het moet worden maar jezelf vrijheid te geven kom je tot creativiteit. Als je vanuit het zijn beeldhouwt, wint het beeld aan bezieling en kracht. Je voelt liefde voor jezelf en je ervaart geluk door nieuwe verbindingen te leggen, door het beeld geduldig af te werken, door het steeds zachter en mooier worden van de steen. Door het zijn te ervaren, te voelen kom je steeds beter bij je gevoel en verlangens. Het stelt je in staat om naar jezelf te kijken. Je ervaart meer details en krijgt nieuwe ideeën.

Als mensen samen beeldhouwen, ontstaan eerder gesprekken op basis van vertrouwen. Er hoeft niet ineens gesproken te worden om verbondenheid te voelen. Samen beeldhouwen kan een manier zijn om in een vroeg stadium inzicht te krijgen in de vraag of er voldoende vertrouwen is voor een samenwerking. ☒

Voor meer informatie over lezingen, beeldhouwworkshops en beelden: www.intotuition.nl. Of stuur een e-mail naar info@intotuition.nl.

Over Marjolein Berger-Vos

Marjolein Berger-Vos (1966) volgde aan Nyenrode Business Universiteit de studies BBA en International MBA. Daarna was ze werkzaam in diverse commerciële functies en als zelfstandig consultant. Sinds 2004 verzorgt ze voor IntoTuition lezingen en beeldhouwworkshops en verkoopt ze beelden.